

по колѣнетѣ, ако ли пѣкъ не изважда иглата направо по показаната му посока, то го оправятъ съ ендезето (мѣрка за дължина) презъ ржцетѣ. Заранъ негова длъжностъ е да изкарва кравата на говедарника или козитѣ на козарника и вечеръ да ги прибира отъ тамъ. Чиракътъ ходи да пече хлѣба на фурната и цѣлъ день носи вода за пиене, вечеръ ще нацѣпи дърва и ще донесе съ менцитѣ вода за вкжщи. Когато тръгнатъ за зимовище, той ходи пеша съ колата и прави копчета отъ жълтъ тель. Азъ всички тия тегла и наказания понасвахъ, ала ножицитѣ по колѣнетѣ и ендезето презъ ржцетѣ само като помислѣхъ, трѣпки ме побиваха.

Въ началото, когато захванахме да учимъ при даскалъ Груя най-високата негова наука — черковното пѣене—бѣхме всичко 14 души ученици, отъ които до края на третата година останахме само троица, и съ тънkitѣ си гласове съставяхме въ празникъ „черковния хоръ.“ Другитѣ единъ по единъ се изнизваха и отидоха чираци на абаджилъка. Много пжти си мислѣхъ: защо не съмъ се измѣкналъ и азъ по-рано както другитѣ, ами съмъ седѣлъ досега. Защо ми е била толкова дълбока наука, когато накрая пакъ щѣхъ да бжда принуденъ да ида чиракъ? Минуваше ми презъ ума и това: азъ зная сега толкозъ, колкото даскалъ Грую и мога да учителствувамъ нѣкъде, но де и кой би ме приелъ да учителствувамъ на 13—14 годишна възраст. Но и на 23 години да съмъ, де бихъ отишълъ да учителствувамъ, когато нѣмамъ нуждното облѣкло за учителъ.

Защото на онова време учителътъ трѣбваше да има тънѣкъ и високъ гласъ и да бжде облѣченъ зимно време съ кжсаче и дълъгъ кожухъ, подплатени съ лисичи кожи, а лѣтно време възъ косата да носи